

KÚRIA

Bfv.I.613/2016/12.szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év október hó 4. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű, a II. rendű, Grundmann Szabolcs IV. rendű, Simon Norbert VIII. rendű és a XI. rendű terheltek védői által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kaposvári Törvényszék 16.B.208/2013/218. számú, valamint a Pécsi Ítéltábla Bf.II.51/2015/18. számú ítéletét **az I. rendű, a II. rendű, a IV. rendű, a VIII. rendű és a XI. rendű** terheltekre vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Kaposvári Törvényszék a 2015. április 27. napján kihirdetett 16.B.208/2013/218. számú ítéletével

- I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett csalás büntettségében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés II. fordulat c) pont, (7) bekezdés b) pont], folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettségében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], adócsalás büntettségében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §], ezért öt halmazati büntetésül öt év börtönbüntetésre és a közügyektől öt év eltiltásra ítélte;

- II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett csalás büntettségében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont]; ezért öt egy év hat hónap - végrehajtásában két év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte és a terhelttel szemben a bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §] miatt indult büntetőeljárást megszüntette;

- IV. rendű terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettségében [1978. évi IV.

törvény 318. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], ezért őt halmazati büntetésül két év - végrehajtásában három év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte és a terhelttel szemben a bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §] miatt indult büntetőeljárást megszüntette;

- VIII. rendű terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], ezért őt egy év hat hónap - végrehajtásában két év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte és a terhelttel szemben a bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §] és a bűnsegédként elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] miatt indult büntetőeljárást megszüntette;

- XI. rendű terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], ezért őt egy év három hónap - végrehajtásában két év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte és a terhelttel szemben a bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §] miatt indult büntetőeljárást megszüntette.

Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

A bejelentett fellebbezések alapján másodfokon eljáró Pécsi Ítéltábla a 2016. február 22. napján kihirdetett Bf.II.51/2015/18. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta,

- I. rendű terhelt cselekményeit a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettének és a Btk. 345. §-ában meghatározott, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének;

- IV. rendű terhelt cselekményeit pedig a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés b) pont II. fordulata szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének minősítette;

- I. rendű terhelt halmazati büntetését szabadságvesztésként tekintette kiszabottnak, melyet börtönben kell végrehajtani;

- IV. rendű terhelt próbaidejének tartamát öt évre súlyosította, egyúttal büntetését - a halmazati jellegre történő utalás mellőzésével - szabadságvesztésként tekintette kiszabottnak, melyet a végrehajtás elrendelése esetén börtönben kell letöltenie;

- megállapította, hogy az I. rendű, illetve - a büntetése végrehajtásának elrendelése esetén - a IV. rendű terhelt legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen az I. rendű a II. rendű és a IV. rendű, valamint a VIII. rendű és a XI. rendű terheltek védői terjesztettek elő felülvizsgálati indítványt, azt a Be. 416. § (1) bekezdés a) és c) pontjára alapozva.

A különböző időpontokban érkező felülvizsgálati indítványok alapján indult eljárásokat a Kúria a 2016. június 22. napján meghozott Bfv.I.674/2016/3. számú, valamint Bfv.I.779/2016/4. számú végzésével a jelen üggyhöz egyesítette.

Az indítványozók eljárási szabálysértésként elsősorban a törvényes vád hiányára hivatkoztak. Az I. rendű terhelt védőjének álláspontja szerint sem a vád, sem annak kiegészítései nem tértek ki védenre és a bűnsegedek semmilyen, a számlák befogadásán és bevallásán túlmenő konkrét cselekvőségére, így hiányzik a konkrét, tényállásszerű elkövetési magatartás, valamint azok bizonyítékainak megjelölése.

A II. rendű és a IV. rendű terhelt védője indítványában arra utalt, hogy a vádból nem derül ki: védenrei az abban leírt magatartásukkal milyen bűncselekményt valósítottak meg, és nem állapítható meg a vádból az sem, hogy ki a sértett, illetve a vádat a vádhatóság milyen bizonyítékra alapozza.

A VIII. rendű és a XI. rendű terhelt védője pedig elsősorban arra hivatkozott, hogy a vád nem tartalmazza, védenrei mely magatartásukkal, milyen konkrét sérelmet okoztak, milyen bűncselekményt követtek el, és ki vagy mi a sértett; a vád csupán az ügyészség véleményét tartalmazza.

A I. rendű terhelt védője az eljárási szabálysértések körében utalt az indokolási kötelezettség megsértésére is. Álláspontja szerint sem az első-, sem a másodfokú ítélet nem tartalmaz érdemi indokolást.

Anyagi jogszabálysértésként az I. rendű terhelt védője elsősorban arra hivatkozott, hogy a fiktív számla befogadása, illetve az adóbevallásban történő szerepeltetése az adócsalás tényállási elemeinek megállapítására nem alkalmas, mivel a haszonszerzési célzatot, mint tényállási elemet az ítélet nem tartalmazza. Utalt arra is, hogy az **1.Kft.** az Áfa összegét az államnak megfizette, és csupán ezen összeget igényelte vissza védenre, azaz lényegében ahhoz az összeghez jutott hozzá, amit az adózás körében előzőleg megfizetett, és ez kizárja a haszonszerzési célzatot. Hivatkozott arra is, hogy az I. rendű terhelt a bevallásokat nem írta alá, azok tartalmáról nem volt tudomása, és védenrenek büntetőjogi felelősségét az eljárt bíróságok csupán arra alapították, hogy ő

volt a cég ügyvezetője, a tényállásban leírt mulasztások pedig sem a csalás, sem az adócsalás tényállási elemeit nem merítik ki.

Ezért elsősorban azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezése mellett - törvényes vád hiányában - szüntesse meg az eljárást, másodlagosan arra tett indítványt, hogy védencét bűncselekmény hiányában mentse fel, harmadsorban pedig a megtámadott ítéletek hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.

A II. rendű és a IV. rendű terhelte védője anyagi jogszabálysértésként elsősorban arra hivatkozott, hogy nem merült fel bizonyíték arra, miszerint a **2.Kft.** és a **3.Kft.** hamis számlát állított ki, és a hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárásban beszerzett új bizonyítékok sem voltak alkalmasak védenecsei bűnösségének alátámasztására, azaz annak megállapítására, hogy az általuk kibocsátott számlák nem valós gazdasági eseményeket tartalmaznak.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a védenecseit az ellenük emelt vád alól mentse fel.

VIII. rendű és XI. rendű terheltek védője is arra hivatkozott, hogy a terheltek bűnösségét a könyvszakértői vélemény nem támasztotta alá, a rendelkezésre álló bizonyítékok pedig a gazdasági események megtörténtét erősítették.

Ezért védenecsei felmentését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

Kifejtette, hogy miután a vád pontosan körülírta az ÁFA jogosulatlan visszaigénylésében, illetve jóváírásában közreműködő terheltek tevékenységét, a bizonyítékok körében pedig a felhasznált számlákat és az elkövetési értékeket táblázatban is és az egyes terheltekhez rendelt is szövegesen tartalmazta, és így az maradéktalanul megfelel a Be. 2. § (2) bekezdésében írt követelményeknek, a törvényes vád hiányára történő hivatkozások alaptalanok.

Az anyagi jogszabálysértésre történő hivatkozások kapcsán pedig törvényben kizártnak találta az indítványokat, arra figyelemmel, hogy a gazdasági események megtörténteire való hivatkozások az irányadó tényállást támadják, amely a felülvizsgálati indítványban kizárt.

Indítványozta ezért, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat az indítványokban érintett terheltekre vonatkozóan hatályában tartsa

fenn (BF.616/2016/1.).

A Legfőbb Ügyészség indítványára a VIII. rendű és a XI. rendű terhelt védője észrevételeket tett, büntető-, illetőleg közigazgatási ügyben hozott határozatokra hivatkozva a felülvizsgálati indítványban foglalt álláspontját fenntartva.

A Kúria a felülvizsgálati indítványokat a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően a felülvizsgálati indítványokban megjelölt okokra figyelemmel bírálta felül; emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt - és az indítványokban nem hivatkozott - esetleges, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértésekre is.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II.-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

Ezen belül a Be. 373. § (1) bekezdés I. c) pontja szerint az ítélet hatályon kívül helyezésének és az eljárás megszüntetésének van helye, ha a bíróság törvényes vád hiányában járt el.

Az indítványokat erre hivatkozó részükben a Kúria nem találta alaposnak.

A Be. 2. § (1) bekezdése alapján a bíróság az ítélezés során törvényes vád alapján jár el. A felhívott törvényhely (2) bekezdése alapján akkor törvényes a vád, ha a vádelemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt kezdeményezi a bírósági eljárás lefolytatását.

A következetes bírói gyakorlat szerint a vád tárgyává tett cselekmény körülírása akkor pontos, ha a vádló indítványában ismertetett történeti tényállás hiánytalanul tartalmazza a bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket, az elkövetési magatartást, a cselekmény megvalósításának helyét, idejét stb. Ugyanakkor nem jelenti a vádelv sérelmét, ha a bíróság ügydöntő határozatában megállapított tényállás ugyan nem fedi teljesen a vádiratban leírt tényeket, de a bűncselekmény törvényi tényállásának lényeges elemeit alkotó tények tekintetében annak megfelel, ezért a tettazonosság keretein belül marad (Kúria 1. számú BK. véleménye).

A vád kereteit a vád tárgyává tett cselekmények történeti tényállásában rögzítettek határozzák meg. A vád tárgyává tett

történeti események leírásának azonban nem a különös részi törvényi tényállás jogi fogalmait kell felsorolnia, hanem konkrétan azokat az eseményeket, amelyek alkalmasak az indítványozott, vagy akár egy eltérő, ám mindenképpen büntető törvénybe ütköző cselekmény bíróság által történő megállapítására. Ez a feltétel akkor teljesül, ha a vádirati tényállás a bűncselekmény tárgyi oldali ismérveit olyan részletességgel tartalmazza, amelyből az alanyi oldal szükséges elemeire alapos következtetést lehet levonni (EBH 2015.B.10.).

A vád törvényessége, illetve annak hiánya a vád tartalma alapján vizsgálendő. A bíróság nem bocsátkozhat a büntetőeljárásba, ha a vád tartalma oly mértékben hiányos, hogy anyagi jogi értékelésre nem ad alapot, nem tartalmazza a cselekmény pontos körülírását, és emiatt abból az adott magatartás büntető törvénybe ütközése nem állapítható meg (BH 2011.60.).

Ebből azonban nem következik az, hogy követelmény lenne a vádban a történeti tényállás minden részletre kiterjedő aprólékos rögzítése; törvényes a vád, ha a cselekmény leglényegesebb tényeinek rögzítése oly módon történik meg, hogy abból a vád tárgyává tett bűncselekmény tárgyi és alanyi ismérvei egyértelműen felismerhetők.

A Baranya Megyei Főügyészség M.I.B. 1372/2008/48-I. számú vádirata a fenti törvényi előírásoknak mindenben megfelelt.

A vádirat tartalmazta, hogy - egyebek mellett II. rendű terhelt a **2.Kft.** nevében, IV. rendű terhelt a **3.Kft.** nevében, VIII. rendű terhelt a **4.Kft.** nevében és XI. rendű terhelt a **5.Kft.** nevében az I. rendű terhelt által képviselt **1.Kft.** számára a táblázatban részletesen felsoroltak szerinti, fiktív szolgáltatásokat és értékesítéseket tartalmazó, azaz valótlan tartalmú számlákat állított ki, ezeket a számlákat az I. rendű terhelt az **1.Kft.** könyvelésébe beállítva, azok adótartalmát jogosulatlanul érvényesítve felhasználta, és ehhez a terhelt-társai a valótlan tartalmú számlák elkészítésével segítséget nyújtottak.

A vádirat tételesen tartalmazta az egyes számlákban megjelölt szolgáltatásokat és a számlák értékét, ahogy azt is, hogy az I. rendű terhelt az **1.Kft.** képviseletében eljárva az adóbevallásaiban 2003. július hónaptól 2005. november hónapig - jogosulatlanul - miként csökkentette a befizetendő ÁFA összegét, illetve igényelt vissza az APEH ... Megyei Igazgatóságától ÁFA-t.

A vádirat fentiekén túlmenően valamennyi terhelt tekintetében pontosan és részletesen tartalmazta, hogy mikor, milyen időszakban, mely számlák kibocsátásával, milyen összegben nyújtottak segítséget I. rendű terheltnek.

A tárgyalás folyamán a Baranya Megyei Főügyészség a lefolytatott bizonyítás eredményére tekintettel a vádiratot kiegészítve, illetve pontosítva jelölte meg a terheltek cselekvőségét és a jogosulatlanul visszaigényelt, illetve beszámított ÁFA összegét.

Ezért a vádirat a Be. 2. § (2) bekezdésében foglaltaknak maradéktalanul megfelelt, alkalmas volt arra, hogy a bírósági eljárás alapját képezze, miként alapul szolgált az anyagi jogi értékelésnek is.

Az I. rendű terhelt védője eljárási szabálysértésként hivatkozott az indokolási kötelezettség megsértésére is. Ez az eljárási kifogás azonban ugyancsak nem foghatott helyt.

Kétségtelen, hogy a Be. 258. §-a alapján a bíróság indokolásában köteles számot adni döntéshozatali tevékenységéről, a felülbíráló bíróság pedig ezt köteles ellenőrizni.

A Be. 363. § (1) bekezdés III. a) pontja szerint pedig feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha a bíróság a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

Az érdemi felülbírálat lehetősége akkor hiúsul meg, ha a megtámadott határozat indokolása oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapította a bíróság a döntését.

Ilyen eljárási hibát azonban sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság nem követett el.

A bíróságok a bizonyítékokat a logika szabályainak megtartásával értékelték és erről nyomon követhető módon adtak számot, megindokolták, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontjukat mire alapozták, ahogy az alkalmazott jogkövetkezményeket is.

I. rendű terhelt védője ugyanakkor az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozva lényegében az eljáró bíróságok bizonyíték értékelő tevékenységét és ezen keresztül a tényállást támadta.

A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége és az értékelés eredménye azonban kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadását jelenti (BH 2013.10.).

A Be. 416. § (1) bekezdésének a felülvizsgálati indítványokban felhívott a) pontja alapján akkor is helye van felülvizsgálatnak, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint ugyanakkor a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó és a felülvizsgálati indítványban ez a tényállás nem támadható.

Erre figyelemmel a Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van és a felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálhatók el. A bizonyítékok eltérő értékelésére, eltérő következtetés levonására, bizonyításra, illetve ilyen célból az ítélet hatályon kívül helyezésére nincs törvényes lehetőség.

Az indítványozók konkrét, az eljáró bíróságok által megsértett anyagi jogi szabályra nem hivatkoztak, felülvizsgálati indítványukban - a törvényi tilalom ellenére - alapvetően az eljáró bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységét és ezen keresztül a tényállást támadták. Ez azonban a felülvizsgálati indítványban kizárt.

A Kúria mindezekre figyelemmel - miután olyan eljárási szabálysértést nem észlelt, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványoknak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat I. rendű, II. rendű, IV. rendű, VIII. rendű és XI. rendű terheltekre vonatkozó részében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria végzése elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel.

Budapest, 2016. október 4.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

TóthLné
bíróági tisztviselő